VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 3 MAART 2022

Onderwerp: Ontwerpkadernota Sociaal Domein 2023–2026 (2022.0000058)

Voorzitter: dhr. P.J. Boerman

De leden: dhr. M. Achterbergh-Copier, mw. M.E. Ballieux-Hamel, mw. H.J. van den Berg, dhr. T.M. Beusenberg, mw. N.M. Elfers, dhr. W.G. Jansen, mw. J.B. Kamsteeg, dhr. R. Kenselaar, mw. K. Kliphuis, dhr. J.A. Kos, dhr. A. Salhi, dhr. J.J. Schaap, dhr. P.J.M. Schouten, dhr. H.P. Spijker, mw. I.C. Vink-Albrecht, dhr. J.P.H. de Vries, dhr. H. Werner

Griffier: mw. E.H.M. Ouwehand–Brussel

Portefeuillehouders: dhr. F. Sidali, mw. M. Steffens-van de Water

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Het is 19.00 uur. Ik kijk even rond maar volgens mij zijn de meeste partijen aanwezig. Degenen die er niet zijn, kunnen dat natuurlijk niet zeggen, maar als ik zo om me heen kijk, zie ik toch wel veel gezichten dus ik denk dat het goed is deze sessie aan te vangen. Wie nog aan het eten is, kan later aanschuiven. Maar we hebben anderhalf uur dus ik denk sowieso dat het goed is om nu vast te beginnen. We spreken hier vanavond over de het ontwerp van de Kadernota Sociaal Domein 2023-2026. Er ligt een voorstel, De raad wordt gevraagd in te stemmen met het raadsvoorstel. En ik vraag mij af wie ik daar als eerste het woord voor kan geven. Ik zie mijnheer Spijker meteen zwaaien naar mij en daarna mevrouw Van der Meij. Eerst mijnheer Spijker, namens EEN Haarlemmermeer.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. EEN Haarlemmermeer was enigszins verbaasd over de algemene onderbouwing van deze sessie. We hebben nu een sessie zonder concrete doelen en handvatten. Maar goed, EEN Haarlemmermeer heeft als missie – we hebben maar een aantal dingen geformuleerd – 'voorkom onnodige zorg, reageer vroeg, met de juiste steun, naar een sneller herstel met een proactieve organisatie'. Dan hebben we de visie. in 2026 is het Sociaal Domein georganiseerd op preventie in de zorg, concrete levering van direct de juiste zorg en verminderde bureaucratie door de juiste controles en slimmere communicatiesystemen. Als laatste, strategie door een strak inkoopbeleid op de zorg onderbouwd met een goed risicoprofiel per zorgaanbieder, concreet geformuleerde doelstellingen, strakkere controle op kwaliteit versus kosten en de jaarlijkse bespreking door de raad. Dit was het.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dat was een heldere opening. Mevrouw Van der Meij, D66

Mevrouw VAN DER MEIJ: O, ik heet nog mijnheer Koning, dat gaat niet helemaal goed. Een moment alstublieft.

De VOORZITTER: Dat heb ik, ik kan ook even iemand anders het woord geven, als dat handig is.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Inmiddels… Dank u wel voorzitter. Een kadernota Sociaal Domein. Ik moet zeggen dat ik ook even geworsteld heb met dit stuk, want het is wel heel erg procesmatig. Er zit nog

erg weinig inhoud in en we zijn erg gewend in deze raad om veel inhoud te hebben en weinig invulmogelijkheden, zogezegd. Dus ik dacht 'los van de verwarring die ik voel, kunnen we ook gebruikmaken van de ruimte die ons in dit stuk blijkbaar geboden wordt'. Daarvoor heb ik ook nog even dat rapport van de ROB, de Raad voor het Openbaar Bestuur, erbij gepakt die ook heeft aangegeven 'zo'n kadernota is bij uitstek de plek om als raad je maatschappelijke waarde mee te geven die je in het Sociaal Domein na wilt streven. Dus het leek mij op zich wel een mooi moment om hier dan met elkaar over de maatschappelijke waarden na te denken die we mee willen geven in dat hele brede Sociaal Domein. Nu heb ik een beetje gespiekt bij andere gemeenten en ik kwam daarbij op de gemeente Nunspeet, die vorig jaar haar missie en visie, et cetera, heeft vastgesteld. Ik zeg niet dat we die over moeten nemen, maar daar zaten wel mooie dingen in. Zij hadden als maatschappelijke waarde 'meedoen, ondersteunen en ontwikkelen'. Als basis vond ik dat mooi. Ik denk dat we hier met elkaar vanavond in gesprek kunnen gaan over wat we daar eventueel aan aanscherping – daar heb ik er nog wel wat van, maar daar kom ik dan misschien in tweede termijn op terug – aan mee zouden willen geven. En als we dat doen, over hoe we dat doen. Want volgens mij kom je dan eigenlijk per definitie op een amendement uit. Dus ik hoor graag van de collega's hoe zij daarin staan. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u. Dat is inderdaad al een mooi voorschotje voor het debat, maar ik denk dat we eerst nog even wat eerste termijnen kunnen doen. Ik hoop dat de heer Kos namens Forza! daarop ingaat.

De heer KOS: Voorzitter, dank u wel. Meer richting geven aan de koers in het Sociaal Domein is hard nodig. De afgelopen maanden hebben we zeer constructief met elkaar overlegd. Wat Forza! betreft, is de tijd van doen nu aangebroken, zodat het volgend college daadwerkelijk kan werken aan meer grip op de kwaliteit van de te behalen maatschappelijke doelen en de bijbehorende financiële uitgaven. De fractie van Forza! kijkt in de nieuwe kadernota met name uit naar de indicatoren waarmee wij als raad uitwerking van het beleid in het Sociaal Domein kunnen monitoren, zodat we de soms zeer complexe keuzes die ons voorliggen beter onderlegd kunnen maken. We zullen in de strategie binnen het Sociaal Domein de komende jaren ook keuzes moeten maken. Forza! wil daarbij het accent leggen op maatschappelijke investeringen waarmee we het verschil kunnen maken zonder dingen aan te bieden waar we niet toe in staat zijn. Dat betekent dus ook duidelijk vaststellen welke dingen we niet meer gaan doen binnen de scope van de gemeentelijke gelden. Het zou voor inwoners, verwanten, verwijzers en zorgaanbieders dan wel helpen als we bij die noodzakelijke afbakening ook aangeven waar wel aangeklopt kan worden voor ondersteuning of professionele zorg.
Tot slot wil de fractie van Forza! het college bedanken dat onze herhaalde oproep tot het gebruik van data-analyse gehoor heeft gevonden. Mits goed gebruikt, kunnen we veel gerichter dan nu het geval is in beeld brengen waar extra hulp of juist extra bijsturing van de gemeentelijke keuzes noodzakelijk is. Laat dit instrument dan ook een vast en effectief onderdeel worden van ons sociaal beleid in de periode 2023-2026. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel, wat zijn we allemaal kort vanavond. Misschien komt dat nog. Mevrouw Kamsteeg namens de PvdA.

Mevrouw KAMSTEEG: Dank u wel voorzitter. Vanavond bespreken we de Ontwerpkadernota Sociaal Domein 2023-2026. In het rapport van de Raad voor het Openbaar Bestuur, waar D66 ook al naar verwees, 'Decentrale taak is politieke zaak – naar een sturende rol van de gemeenteraad van het Sociaal Domein' is een van de adviezen om als gemeenteraad te focussen op de maatschappelijke waarden die je als raad belangrijk vindt. Wat voor gemeente wil je zijn? Voor de PvdA zijn dat de volgende punten: een loket, een aanspreekpunt, zorg ervoor dat de inwoner die hulp nodig heeft, maar een keer zijn of haar verhaal hoeft te doen en niet van het kastje naar de muur gestuurd wordt.

Goede probleemanalyse, zorg naast hulpverduidelijking door professionals ook voor goede onafhankelijke cliëntondersteuning. De toegang tot het verkrijgen van zorg moet eenvoudig zijn, zorg voor een toegankelijke website die voldoet aan het keurmerk Drempelvrij maar behoudt ook de mogelijkheid om via andere kanalen zoals telefonisch of fysiek in contact te komen met de gemeente. En als laatste: voorkom wachtlijsten. De PvdA wil dat Haarlemmermeer een gemeente is die zorg biedt aan inwoners die goed, betaalbaar en toegankelijk is met een aanspreekpunt en zo min mogelijk verschillende hulpverleners.
Later vanavond bespreken we ook nog de kaderstellende uitgangspunten Verordening Sociaal Domein, beleidskader Sociaal Domein en inkoop, jeugd en WMO 2023. Wat de PvdA betreft, hadden deze twee sessies samen behandeld kunnen worden. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dat laatste, daar vind ik niets van, maar ik snap het wel. Mevrouw Kliphuis, VVD.

Mevrouw KLIPHUIS: Dank u wel voorzitter, ook de VVD heeft net als PvdA en D66 geworsteld met dit stuk, want we zijn het er allemaal mee eens dat we een visie moeten schrijven en dat daar een positieve visie uit moeten blijken. Dus ik denk niet dat dat het besluit is dat we moeten nemen. Ik voel heel veel voor het voorstel dat D66 heeft gedaan om hier vanuit de raad uitspraken te doen over de waarden die we eigenlijk belangrijk vinden. Dan heb ik het niet over uitvoering, maar echt de principiële waarden die ten grondslag liggen aan een aantal van de punten die we hebben meegegeven in de sessies, waarover we moeten zeggen, 'oké, dat vinden we zo belangrijk, dat zou eigenlijk de leidraad moeten zijn voor hoe de rest van de uitvoering vorm krijgt, hoe die hele piramide naar inkoopstrategie en naar beleidskader verder wordt uitgewerkt'.
Ik wil ook alvast een voorzetje doen. In die visie zal, wat mij betreft, als eerste een goede afbakening moeten staan van wat niet onder de zorg valt. Want daar hebben we vrij veel afspraken over gemaakt, maar ik denk dat dat vooropstaat als je een visie schrijft, waar gaat deze visie niet over? Wat valt hier buiten? Dat scheelt een hele hoop, ook bij de uitvoering, omdat mensen daarnaar kunnen verwijzen. Daarna zijn er op inhoudelijke waarden, wat de VVD betreft, twee waarden die ik hier alvast naar voren wil brengen om te kijken of we dat in het debat zo direct verder op kunnen pakken. Een van die waarden die wij graag zouden willen meegeven, is normaliseren. Dat is een andere vorm van afbakening, maar dat is de afbakening binnen, onder andere, de jeugdzorg zelf. De andere waarde die ik wil meegeven gaat over daadwerkelijk sturing hebben. We hebben het over data, we hebben het over data-analisten, maar het belangrijkste is te weten welke knoppen we hebben om aan te draaien, en hoe we dan ook willen sturen als raad. Ik vind dat we daar ook een visie op zouden moeten neerleggen. Ik denk dat we daar ook een heel grote stap mee maken in het kader van de eerdere moties die zijn ingediend, zoals de motie over Duisenberg. Ik wil heel graag een tweede termijn en het open debat voeren, dus ik hou het hierbij.

De VOORZITTER: Helder, dank. Dan mevrouw Vink, CDA.

Mevrouw VINK: Dank u wel voorzitter. Het is goed lezen dat de kadernota het hele Sociaal Domein gaat bestrijken. Mijn fractie gaat er wel van uit dat er bij het definitieve raadsvoorstel keuzemogelijkheden aan de raad worden aangeboden. Het is logisch dat niet alles in een keer gerealiseerd kan worden. Daar is de materie ook veel te complex voor, maar het is wel goed vooruit te kijken wat we eind 2026 bereikt willen hebben als gemeente. Periodieke rapportage aan de raad is hierbij van belang om te zien of onderweg bijsturing noodzakelijk is. Gezien de huidige ontwikkelingen in het Sociaal Domein is actualisatie zeker nodig. Er gaat geen dag voorbij, of er is wel iets over het Sociaal Domein te lezen en meestal niet in positieve zin. De motie Grip op het Sociaal Domein, samen stabiel op koers roept op om doelen te stellen in samenhang met de financiën. We weten allemaal wat de gevolgen zijn van het abonnementstarief bij de WMO: degenen die de hulp het hardst nodig hebben, komen vaak op de wachtlijsten. Nu wil men ook nog een eigen bijdrage bij de jeugdzorg gaan

invoeren om dan nog maar niet te spreken over de bezuinigingen van € 100 miljoen in 2024. En structureel € 0,5 miljard per jaar vanaf 2025. Ik vraag me soms af of ze in Den Haag wel weten wat er in de gemeenten allemaal speelt. Gemeentelijke kadernota's zijn bij uitstek geschikt om door de gemeenteraad te bepalen waar deze aan moeten voldoen. Op welke factoren wil de gemeenteraad sturen en indicatoren vaststellen? Zo kan de raad achteraf zijn controlerende rol beter uitvoeren. We hebben het nu over het ontwerp en hierna komt de invulling. Het is goed dat de Participatieraad in zo'n vroeg stadium erbij betrokken wordt en dat de raad actief wordt betrokken bij de totstandkoming van de kadernota, die eind 2022 aan de raad aangeboden zal worden. Het zou mooi zijn als een aantal raadsleden die nu ook woordvoerder op dit onderwerp zijn in de volgende raadsperiode zich hier weer actief mee bezig kunnen houden. Het zou zonde zijn als al deze opgedane kennis van de afgelopen periode teniet wordt gedaan.
Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Laat ik over dat laatste ook maar geen uitspraak doen. Mevrouw Ballieux, GroenLinks.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, heel veel dingen zijn al gezegd, dus laat ik het ook maar proberen een beetje beknopt te houden. Ik hecht er wel aan nog even achteruit te kijken. Anderhalf jaar geleden werden wij echt opgeschrikt door de tekorten en het feit dat we geen grip hadden. Ik wil ook eigenlijk onszelf – dat klinkt misschien een beetje raar – een compliment maken. Als raad hebben we echt gezegd 'we moeten veel meer informatie hebben'. Daar is dat RKC-rapport uitgekomen dat 'Koersvast maar doelloos' heet. We hebben een motie gemaakt, Grip op het Sociaal Domein, en er is ook nog een motie Duisenberg gemaakt en door ons aangenomen.
We hebben met elkaar heel veel informatie verzameld en ook nagedacht over hoe we die knoppen kunnen inbouwen. Die knoppen gaan eigenlijk over twee dingen. De financiële beheersing, want het loopt uit de hand. We hebben daar geen grip op en het verrast ons achteraf, dat kan niet, dus daar moeten we iets mee doen. En de andere, dat vindt GroenLinks ook heel belangrijk, is grip op de inhoud. Wij doen dit voor onze inwoners en de vraag is natuurlijk 'hoe gaat het met onze inwoners en hoe kunnen we dat terugzien?' Dan maak ik graag het bruggetje naar het voorstel van mevrouw Van der Meij van D66 die zegt 'laten we nu deze gelegenheid aangrijpen om kernwaarden te duiden, dat we het toch gaan amenderen'. Heel veel dingen zie ik terug in het tweede voorstel dat we vanavond bespreken, eigenlijk de dingen die wij hebben opgehaald en de dialoogsessies. Overigens dank aan de wethouder en het college en aan de ambtelijke organisatie daarvoor. Het was een heel, heel intensief traject dat we met elkaar hebben doorlopen. Ik zou daar dus nu over zeggen: ik denk dat het goed is om in de tweede termijn na te denken over die kaders. Wat voor gemeente willen we zijn, wat voor visie hebben we? Ik vond het kapstokje dat u had 'meedoen, ondersteunen en ontwikkelen', dat waren volgens mij de drie knopjes die u noemde vanuit Nunspeet, een goede kapstok. Ik herinner ons er ook aan dat er we een Haarlemmermeers Model hebben dat ook heel breedgedragen wordt in onze gemeenschap, hier in onze gemeente, met alle stakeholders die er zijn. Dus ik denk dat we dat vanavond kunnen ophalen. Laten we het stuk amenderen zodat we dit raadsvoorstel, dat wat ons betreft wel een beetje mager is, wat meer body kunnen geven, zodat we deze periode waarin we zo goed hebben samengewerkt, ook mooi afsluiten. Dat was het.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Elfers namens HAP.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter, ook mijn fractie heeft wat gestoeid met dit raadsvoorstel, en dat terwijl we zo interactief en energiek en ook intensief met elkaar hebben samengewerkt. Ik dacht, waar moeten we dan naartoe? En ik dacht 'dit is nog echt een ontwerp en eind 2022 komt natuurlijk die kadernota, dus het is de uitgelezen kans om met elkaar nu ook nog meer mee te geven'. Dus ik ga ook graag voor dat open debat met elkaar.

De fractie van HAP kijkt in ieder geval wel uit naar die kadernota waarin die visie staat, waarin die missie en die strategie uitgewerkt zullen zijn. Wij rekenen er eigenlijk wel op – want deze stukken vonden wij makkelijk leesbaar en duidelijk – dat de volgende stukken net zo prettig en makkelijk leesbaar zijn ook qua taalgebruik voor de volgende raad. Want we dragen wel iets over waarmee we met elkaar anderhalf jaar in een proces hebben gezeten en het gaat wel gewoon door voor de inwoner, en zeker voor de hulpbehoevende inwoner. Daar wil ik het voor nu bij laten, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer De Vries ChristenUnie-SGP.

De heer DE VRIES: Dank u wel voorzitter. Enkele collega's hebben het ook al gezegd, die eerste en tweede sessie die we vanavond hebben, hadden wel bij elkaar gekund. Ik heb het wel opgedeeld en nu zie ik dat de punten die mevrouw Kliphuis noemde 'wat is geen zorg' en 'normaliseren', net de punten waren die ik in de tweede sessie naar voren zou brengen. Maar goed, het zij zo.
Na het RKC-rapport met aanbevelingen, gevolgd door de aanbevelingen van de Visitatiecommissie van de VNG, een aantal raadsmoties en ten slotte nog een viertal dialoogsessies, ligt er nu een voorstel tot actualisering van de kadernota. Het is duidelijk dat de vinger aan de pols in deze materie heel erg noodzakelijk is. De fractie van ChristenUnie-SGP is dan ook blij dat er in dit stuk staat dat er op periodieke basis monitoring zal plaatsvinden aan de hand van zinvolle indicatoren. Ik heb nog wel een opmerking, c.q. vraag om verduidelijking voorzitter, want in het stuk staat – terwijl participatie bij deze raad natuurlijk hoog in het vaandel staat – onder het kopje 3.5 Participatie namelijk 'het ophalen van wensen en suggesties van de raad'. En ik vraag me af of dat nou de participatie is waar wij altijd zo hoog van opgeven. Ik denk dat het ophalen van wensen en suggesties van de raad het gewone proces is. En participatie is meer bij de inwoners, volgens mij. We hebben natuurlijk wel een paar dialoogsessies gehad met een aantal mensen uit de praktijk, artsen, ervaringsdeskundige, enzovoorts. Maar dat is in dat stukje tekst weer niet benoemd en overigens mag je je afvragen in hoeverre die inbreng allemaal echt participatie genoemd mag worden. Tot zover, voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. De heer Beusenberg, namens de fractie SRH.

De heer BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter. Er is al veel gezegd. Dat ga ik ook niet herhalen want dat is zonde van de tijd want iedereen geeft eigenlijk aan 'we hebben liever het vrije debat'. Dus mijn tijd komt daar gelukkig bij.
Ik heb nog wel een paar opmerkingen. De sessies hadden of samen kunnen worden gevoegd of kunnen worden omgedraaid. Ik denk dat dit het laatste punt van de twee sessies is. De hele raad ziet het probleem dat we hebben en wil daar wat aan doen. Daar ben ik hartstikke blij mee en ik heb ook vertrouwen in de raad, deze raad en een volgende raad, maar ook in de wethouder die recht achter me zit, dat we er dus met z'n allen wat moois van kunnen maken en de juiste zorg kunnen bieden aan iedereen die dat nodig heeft. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan sluit ik de rij met mijnheer Kenselaar namens GEZOND Haarlemmermeer.

De heer KENSELAAR: Dank u wel voorzitter. Sinds eind 2020 toen aan het licht kwam dat de meeste gemeenten met meerdere aanzienlijke overschrijdingen van de budgetten aangaande jeugdzorg te maken hadden, is uitvoerig gesproken over dit en andere onderdelen binnen het Sociaal Domein. Onder meer in werkgroepen die elk hun eigen deeltaak hadden bij het bespreken hoe een en ander zou kunnen gebeuren en hoe we in de jeugdzorg, maar ook op andere speelvelden binnen het Sociaal Domein zaken in het vervolg zouden kunnen voorkomen. Vervolgens is ook de RKC ingeschakeld die met een helder rapport is gekomen met aanbevelingen hieromtrent. Het was overigens een bijzonder

prettige ervaring om te zien hoe alle partijen gezamenlijk optrokken zonder per se een duidelijke partijagenda te voeren in de zoektocht naar hoe het anders moest.
Voorzitter, het is goed te lezen dat op basis van alle inspanningen die uiteindelijk geleverd zijn, inclusief die van de RKC, nu een plan op tafel ligt dat juist uitgaat van hun aanbevelingen. Ik zou zeggen, gepraat hebben we inmiddels wel genoeg. We willen allemaal in grote lijnen hetzelfde, dus nu schakelen, gedoseerd gas erop, zodat we de tijd die we vanaf nu hebben om op de middellange termijn zaken goed weg te zetten, optimaal kunnen benutten. Ik kwam net te laat binnen, maar net op tijd om het voorstel van mevrouw Van der Meij nog mee te krijgen. En ook daar zou ik me heel graag bij aansluiten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Tot zover de raad, dan is nu het woord aan het college, mijnheer Sidali.

Wethouder SIDALI: Dank u wel voorzitter. Het was inderdaad misschien beter geweest als we eerst de andere sessie hadden gedaan die als tweede hier staat aangeduid en dan pas de kadernota Sociaal Domein. Want wat we doen bij de inkoop Jeugdzorg, daarop moeten we de kadernota actualiseren. Maar het is ook een kadernota Sociaal Domein die nog helemaal niet over de inhoud gaat. Dit is het ontwerp, dus het college en ik als wethouder vragen u om mee te denken over 'wat moet er nou in een goede kadernota staan?' We hebben een paar uitgangspunten gegeven, de brede scope en wat we allemaal daarin meenemen, Duisenberg, de Visitatiecommissie en noem maar op. Alles wat daarin voorkomt, komt sowieso aan bod. Maar denk met ons mee: wat behelst een goede kadernota? Dus dat is eigenlijk de bedoeling van dit raadsvoorstel. En natuurlijk gaan we nog in gesprek met elkaar over de inhoud en over de kaders, maar als u nu al, vandaag, wat mee kunt geven dan graag natuurlijk.
Dus we gaan eerst nog de inkoop doen en dat gaan we vaststellen en daar gaan we mee aan de slag. Dan gaan we de kadernota met elkaar bespreken. Dat kan op verschillende manieren. Ik proef hier, voorzitter, dat de dialoogsessies mooi zijn geweest. We moeten maar kijken of dat voor de kadernota Sociaal Domein dan ook weer moet. Dat laat ik ook een beetje in het midden. Maar ik bespeur hier ook, voorzitter, en daarvoor ook mijn complimenten aan u als raad, dat u uw rol pakt. GroenLinks, mevrouw Ballieux, heeft daarover mooie woorden gebezigd. Zij heeft ook gezegd dat uw raad de handschoen al veel eerder opgepakt heeft. 'We willen grip' heeft u gezegd, en u heeft eigenlijk boven de partijpolitieke belangen gezegd 'wat kunnen wij nu doen voor onze jeugd?' Ik wil dat hier nog een keer benadrukken. Ik vind dat fijn om zo te zien. De Visitatiecommissie en de Rekenkamercommissie hebben u ook gevraagd om die rol te pakken. Dat doet u en dat blijft u doen, dus mijn complimenten. Ik dacht dat het gisteren Complimentendag was, maar ik trek hem nog even door.
Participatie, zoals de ChristenUnie-SGP is natuurlijk ook van de inwoners en van de instellingen en van de organisaties. Dat komt ook nog aan de beurt. Dit is alleen… We hebben toen op 13 januari jl. puur gezegd 'geef even mee: zijn dit een beetje de wensen, of niet, en dan nemen we dat mee'. Maar uiteraard gaan we natuurlijk nog participatie doen zoals we dat bij de dialoogsessies ook hebben gedaan. Dat gaan we zeker doen.
Dan ga ik dat toch proberen te antwoorden, want die twee sessies lopen toch door elkaar heen en dat is prima, op de vraag over het een normaliseren en over wat wel en geen jeugdzorg is. Ik denk dat dat inderdaad helder zou moeten zijn. Laat ik het maar gewoon zeggen, laten we het maar gewoon duidelijker meenemen in de definitieve verordening. Zullen we afspreken met elkaar dat het daar veel duidelijker in komt te staan? Zodat het voor iedereen ook veel duidelijker is waar hij aan toe is.

De VOORZITTER: Daar komt meteen een vraag over van mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter, bij deze twee stukken zat mijn worsteling ook wel. Want als je zegt 'we hebben een kaderstellende ontwerpkadernota Sociaal Domein waarin we kaders

gaan stellen voor de hele brede scope van het Sociaal Domein', en er zijn kaderstellende uitgangspunten van de verordening Sociaal Domein, daar refereert u nu aan, en daar zou dan die afbakening mogelijk in terecht kunnen komen, levert dat op de een of andere manier dus ook de worsteling: stel je niet eerst die visie vast en kun je dan pas iets over die kaderstellende uitgangspunten zeggen of over de inkoop? Ik heb soms het gevoel dat dingen door elkaar gaan, maar misschien kan de wethouder mij helpen die knoop weer uiteen te halen.

Wethouder SIDALI: Je bepaalt eerst met elkaar, zoals we dat ook afgesproken hebben, 'wat wel en niet in de jeugdzorg/Wmo'. De kadernota Sociaal Domein is veel breder. Daar zit ook een deel in van onderwijs en zorg, onderwijs en jeugdbeleid, daar zit ook welzijn in. Dus de kadernota Sociaal Domein behelst een veel breder kader, terwijl de inkoop Jeugd en de verordening puur over de jeugdzorg gaan. Maar je moet de kadernota Sociaal Domein daar wel mee actualiseren daarna want anders heb je niet meer een kadernota Sociaal Domein waarin deze nieuwe verordening en inkoop past. Dus het is eerst de verordening en inkoop vaststellen en dan ga je aan de gang met de kadernota Sociaal Domein.

De VOORZITTER: Een vraag van mevrouw Kliphuis.

Mevrouw KLIPHUIS: Dank u wel. Ik ben het op zich, technisch, eens met het voorstel dat mijnheer Sidali doet, maar we proberen te zeggen dat voor ons, voor die twee documenten eigenlijk nog de visie ligt, en de uitspraak over welke kernwaarden nu echt leidend voor ons zijn. Omdat je dan ziet dat die worden uitgewerkt in de kadernota en in de uitgangspunten. Dus ik denk dat we het over die technische stappen eens zijn en dat het nu andersom loopt omdat we een inkoop hebben en dingen moeten doen. Dat snappen wij, maar volgens mij was de oproep om over die waarden te praten hier omdat je die eerst vastgesteld wilt hebben, of althans een richting wilt hebben gegeven, voordat je de verdere uitwerking doet.

De VOORZITTER: Maar als ik zo vrij mag zijn, dat is volgens mij vanavond het onderwerp, die kernwaarden.

Mevrouw KLIPHUIS: Dat is vanavond het onderwerp en ik vraag de portefeuillehouder of hij het daarmee eens is.

De VOORZITTER: Oké. Bent u het daarmee eens?

Wethouder SIDALI: Ja voorzitter, daar ben ik het mee eens. Ik zit even te kijken want veel vragen had ik niet opgeschreven en meegekregen. Ik ben wel ongelooflijk benieuwd naar het gesprek, het debat dat u met elkaar heeft en hoe u uw rol wederom gaat pakken zoals we dat eerder gedaan hebben met elkaar. Dus ik luister graag mee en ik notuleer. En ja, dat is altijd een raar woord, maar 'ik neem het graag mee'. Maar ik wil er ook graag wat mee doen, voorzitter.

De VOORZITTER: De vraag is helder, De vraag die u gesteld heeft, was 'wat moet er staan in een goede kadernota?' Volgens mij is het nu het moment om daar iets van te vinden. Dat gaan we dan in de tweede termijn doen. Wie kan ik daarover het woord geven? Wat moet er in een goede kadernota staan? Of over iets heel anders trouwens, u kiest uw eigen woorden. Mevrouw Ballieux, GroenLinks.

Mevrouw BALLIEUX: Er is al een aantal dingen gaangegeven. Een ding is het verwijzen naar een kapstok voor hoe het zou kunnen – dat deed mevrouw Van der Meij – 'meedoen, ondersteunen, ontwikkelen'. We hebben natuurlijk al beleid. Het is niet zo dat we helemaal op nul beginnen. Dat

moeten we ook even vaststellen met elkaar. Dus ik denk dat we het daarover moeten hebben: wat verstaan we daaronder? Dat is een ding.
Ik liep al mee voor de decentralisaties in de WMO als raadslid hier en ik weet dat we toen echt hebben gezegd 'we moeten een wat breder sociaal beleid maken, dus ook de Participatiewet moet daar onder andere in, de jeugd en de WMO, en dat biedt de kans om te transformeren'. Met andere woorden, om over die wetten en regels heen te gaan en eigenlijk maatwerk te bieden aan inwoners. Dat zou dan – dat was in elk geval de gedachte – wellicht ook kostenbesparend werken en wellicht, en dat zou natuurlijk nog mooier zijn, ook onze inwoners beter helpen. Ik wil een voorbeeld daarvan aangeven dat mij uit de dialoogsessies echt is bijgebleven, namelijk de verschillen in de intake. Bijvoorbeeld bij huisartsen is dat vaak medisch ingestoken, dat was in elk geval de observatie die ik een beetje maakte waarbij bijvoorbeeld de bijdrage van armoede aan problematiek van jongeren wellicht wat onvoldoende naar voren komt. Dus mijn vraag is nu: hoe kijken mijn collega's aan tegen die transformatie, dat ontschot werken en welke mogelijkheden dat biedt, welke kansen dat biedt?

De VOORZITTER: Een extra vraag, mevrouw Kliphuis namens de VVD.

Mevrouw KLIPHUIS: Een reactie eigenlijk, we hebben het al een tijdje over ontschot werken en dat heeft er tot nog toe toe geleid dat er feitelijk financieel wat is ontschot, maar ontschot werken komt niet van de grond als je geen gemeenschappelijke visie hebt over waar je dan naartoe wilt. Ik denk dat het een mooie aanzet is van vanuit GroenLinks, waarbij we zeggen dat we kijken naar het integraal beeld in plaats van dat we een persoon over een aantal sectoren verdelen omdat die sectoren beter uitkomen met ons ambtelijk apparaat of de wetgeving. Ik denk dat we daar een aanzet hebben van een begin van 'wat voor waarde is dat nou?' Dat je misschien wel moet kijken naar het totaalbeeld van het individu in plaats van naar de sectoren in de wet, of de sectoren die je hebt gemaakt in het ambtelijke apparaat en dat dat niet meer leidend zou moeten zijn. Dus dat vind ik een mooie eerste aanzet voor een visie.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij, D66.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Ik sluit me daar heel erg graag bij aan. Ik denk ook dat dat visie is, dat je je niet laat begrenzen door wetmatigheden of door schotten die er toevallig staan, maar dat je met elkaar besluit 'dit is iets waarvan wij denken dat onze inwoners er nut en profijt van moeten kunnen hebben'. Ik ben het met mevrouw Ballieux eens dat met name die armoede – maar dat is iets dat ik ook al langer noem en benoem – te weinig terugkomt. En die komt bijvoorbeeld wel terug in meedoen want dat gaat om meedoen in alle facetten, dus ook financieel bijvoorbeeld, maar ook bij arbeid en ook met een lichamelijke beperking, dus dat is niet zo begrensd. Dus nogmaals, ik zeg niet dat dit het moet zijn, maar het is wel een aanzet. Ik hoop dat we met elkaar – en dat lijkt me nog wel een uitdaging, maar ik zou het echt heel mooi vinden als we dat kunnen – hier met een amendement kunnen komen, dat niet gelijk de hele kadernota invult, maar dat echt de aanzet is waarin we met elkaar zeggen, 'dit zijn echt de twee, drie, vier, maximaal vijf, zou ik zeggen, basiswaarden waarvan we echt vinden dat ze thuishoren in een visie over hoe we er voor onze inwoners in het Sociaal Domein willen zijn'.

De VOORZITTER: Dank. De heer Kos namens Forza!

De heer KOS: Dank u wel. Ik denk dat de kansen groot zijn, zeker nu we meer gaan meten, maar het kan tevens een bedreiging zijn omdat het wat rommelig wordt. Je ziet dat ook aan het debat. Je wilt ook niet alles voor die tweede sessie afschieten. We willen het Haarlemmermeers Model voor een heel groot deel overeind houden maar dat is natuurlijk ook al ergens op gebaseerd. Ik denk dat de enorme kans die er nu ligt, is om daar stukjes belangrijker in te maken en stukjes minder belangrijk te

maken, zodat je een betere zorg kunt leveren, zodat je niet eindeloos ergens iets in blijft stoppen dat niet meer werkt, en aan de andere kant toch grip krijgt op hoe je dat dan gaat financieren. En in die zin vond ik het verhaal van de PvdA ook sterk, dat je zegt 'als we gaan kijken naar een sterkere probleemanalyse en dat zo veel mogelijk vanuit een loket doen, hebben we in ieder geval een basis van waaruit je dat kunt doen'. Dus ik wil zeker wel meedenken over 'wat kunnen we doen aan een visie onderliggend aan het Haarlemmermeers Model, plus die punten die we nu allemaal willen toevoegen?' Maar ik denk dat de discussie vooral moet gaan – maar dat is misschien meer voor de tweede termijn, of misschien zelfs wel voor sessies hierna – over kijken naar 'welke dingen willen we meer doen en welke dingen willen we minder doen'?

De VOORZITTER: De tweede termijn is nu, dus dan is nu ook het moment om dat mee te geven, wat we meer gaan doen en wat we minder zouden moeten doen. Mevrouw Kliphuis, namens de VVD.

Mevrouw KLIPHUIS: Dank u wel voorzitter, in reactie daarop. Voor de VVD is het maken van een goede visie waarop we echt kunnen doorborduren belangrijker dan het volledig overeind houden van een Haarlemmermeers Model. Ook omdat daar in de uitgangspunten ook wel op een aantal punten kritiek op is. Dus ik vind dat we onszelf daar wat meer vrij van moeten maken. Wat er gebeurt, is dat we heel vaak naar uitvoeringstechnische dingen gaan en volgens mij moeten we het gaan hebben over het mensbeeld. Het mensbeeld dat wij neerzetten, is 'een persoon centraal'. En de uitvoering is waarschijnlijk waar mijnheer Kos van Forza! het ook over heeft, dan komen we in de strategie. Ja, dat betekent een loket. Dat betekent een betere integrale intake, maar dat is de uitvoering. Wij hebben het hier volgens mij over mensbeeld.
Naast het feit dat we het hier hebben over een persoon die je als geheel moet zien, bijna holistisch, wil ik ook nog neerzetten dat wij ook geloven dat – dat is wel een deel van het Haarlemmermeers Model – je niet te diep hoeft in te grijpen en dat je mensen ook mag zeggen 'dit kan je zelf'. Daar zit wat ons betreft dat normaliseren in. We gaan er in eerste instantie van uit dat iemand het zelf kan. Iemand kan zelf opvoeden, iemand kan zelf regie nemen over zijn zorg. Iemand kan zelf bepalen wat hij wil, tot het moment dat hij dat niet meer kan. En dan is onze rol als overheid om hem verder te helpen, om het over te nemen of alleen maar advies te geven.

De VOORZITTER: Dit mensbeeld roept wat reacties op dus dan krijgen we wat debat. Mijnheer De Vries.

De heer DE VRIES: Ja, voorzitter, er worden mooie dingen gezegd, maar ik ben er wel even beducht voor dat je iets nieuws introduceert en daarmee te veel van het oude dat goed werkt, loslaat waarbij je ook nog het gevaar loopt dat dat nieuwe ook niet het ideaal plaatje wordt. Dus ik kan me goed vinden in het verhaal van ontschotting, maar ergens kan ik me niet zo goed voorstellen – het item armoede werd bijvoorbeeld genoemd – dat als er een client komt waar dat punt speelt, toch ook de armoede moet worden aangepakt. Dus je gaat uiteindelijk toch naar de specifieke problematiek toe. Ik zie nog niet echt goed voor me wat nu een andere manier van werken zo veel toevoegt aan de manier waarop we nu werken.

De VOORZITTER: Ik snap dat u een antwoord wilt geven, maar er zijn nog een aantal anderen ook die willen reageren, onder wie mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Ja dank u wel. Ik wilde al eerder reageren maar ik doe het nu maar even naar aanleiding van wat u nu zegt, mijnheer De Vries, want volgens mij halen we toch twee dingen door elkaar, namelijk uitvoering, dat is waar we het in de tweede sessie over gaan hebben, en dat wat er heel breed boven hangt, hoe zou je, als alles meezit in de samenleving, willen dat we kunnen opereren voor onze inwoners? Daar hoort wat mij betreft ook begrenzing bij, dat hebben we ook al

eerder genoemd en dat kun je ook in je visie opnemen. We willen dat mensen mee kunnen doen en als ze niet mee kunnen doen, dan zorgen we dat we ze tijdelijk of definitief ondersteunen, maar we zorgen ook dat mensen zich kunnen ontwikkelen. Dus als het even tijdelijk niet gaat, dan zorgen we dat we ze de handvatten geven om het zo snel mogelijk weer zelf te doen. Dus volgens mij halen we toch wel twee dingen door elkaar af en toe en zit dat op uitvoering en dat moet een niveau omhoog, wat mij betreft.

De VOORZITTER: Ik denk dat ik mijnheer Beusenberg als eerste het woord geef want die had ook met name hierop een aanvulling.

De heer BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter, ik kon me net heel goed vinden in de woorden van mevrouw Kliphuis, tot een bepaald punt, waar ze zei 'tot mensen aangeven dat ze het niet meer kunnen'. Ik vraag me af of het dan niet al te laat is. Zeker voor de termijn waarop we dan de zorg moeten bieden. We zien het zo dat voorkomen beter is dan genezen en als iemand al hulp komt vragen en zegt 'we trekken het niet meer', denk ik dat we te laat zijn om op korte termijn de juiste hulp te bieden.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux, GroenLinks. Die was net eerder, daarna bent u, mevrouw Elfers.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, over dit verhaal. Uitvoering en visie loopt toch een beetje door elkaar, maar voor mij is een heel belangrijk ding, en dat is het denk ik voor ons allemaal, de vraag 'hoe gaat het nu met onze inwoners?' Die inwoners hebben we misschien in dit traject toch nog iets te weinig gehoord. Waar lopen we tegenaan? We weten bijvoorbeeld dat de Participatiewet in zijn algemeenheid door mensen met een beperking als heel moeizaam wordt ervaren. Ze komen niet aan het werk. Dat voert te ver voor nu, maar dat geeft wel iets aan van de complexiteit die inwoners ervaren en de vraag is dus of we in dit hele traject dat we gaan lopen ook die dingen niet veel nadrukkelijker in beeld moeten hebben en ook in onze visie moeten verwerken. Overigens denk ik dat we het al heel goed weten, maar we moeten in dit traject volgens mij ook zorgen dat we cirkeltjes maken, we gaan beleid bedenken en we moeten ook zorgen dat het met alle input die er is, ook van inwoners zelf, een verbetertraject wordt. Ik weet niet of jullie nu een beetje begrijpen wat ik bedoel?

De VOORZITTER: We begonnen met het mensbeeld van mevrouw Kliphuis, volgens mij was dat…

Mevrouw BALLIEUX: Ja maar, dit gaat over hetzelfde, dit gaat over… Ik vond het mooi dat mevrouw Kliphuis 'holistisch' zei, dat is een woord dat ik graag zelf gebruik, maar ik vind het wel heel erg als GroenLinks klinken. Dus ik vind het een mooi woord. Het gaat over het integrale mensbeeld dat we moeten hebben, maar dat betekent ook dat je met die mensen moet gaat praten en toch misschien nog veel nauwkeuriger – want ik hoor mijn collega van Forza! zeggen 'volgens mij moeten we gaan kijken naar wat we wel en niet moeten doen' – nog iets beter moet kijken naar wat er speelt in de samenleving voor we zo'n besluit nemen. Dat wil ik op dit moment toch even gezegd hebben.

De VOORZITTER: Dat is duidelijk. Mevrouw Elfers namens HAP.

Mevrouw ELFERS: Dank u wel voorzitter, alles zo horend en de eigen struggles over dit stuk meenemend, het volgende. Er staat een beslispunt in, dat is in te stemmen met dit raadsvoorstel Ontwerpkadernota Sociaal Domein 2023-2026. Wij gaan hier en daar echt op details in die helemaal nog niet thuishoren in deze sessie. Er loopt veel door elkaar en we moeten naar die visie toe, wat willen we voor onze inwoners? Wat mijn partij betreft, is dat heel duidelijk. U weet dat van ons: de mens centraal, maar wat hoort daar nu omheen? Daar moeten we naartoe en dan is een beetje de

vraag: zitten we nu met elkaar – we hebben zo goed samengewerkt – op dezelfde trein? Of gaat de een toch richting 'dit moeten we wel en niet doen', en de ander naar 'dat is belangrijk aan preventie'? Dus hierbij misschien toch een ordevoorstel dat we het even met elkaar over hetzelfde hebben in plaats van dat het bijna alle kanten uitgaat en het college alsnog niet aan de slag kan voor eind 2022 met de kadernota.

De VOORZITTER: Ik wil dat ordevoorstel wel ter bespreking brengen maar de vraag van mijnheer Sidali was: wat wilt u nu meegeven? En daar was nu de gelegenheid voor en volgens mij doen anderen dat en als ik het zo proef, denk ik dat die instemming met die nota wel goed komt, maar het is ook handig als we nu dingen meegeven, dan kan het college daar rekening mee houden.

Mevrouw ELFERS: Als ik daar even op mag reageren? Ik merk toch dat we hier en daar op een ander detailniveau gaan zitten dan meegeven, vandaar dat ik dit even zo zeg, en dat hoor ik van meerdere collega's. Dus ik zit even te kijken naar welke vorm of op welke manier kunnen we met elkaar de juiste dingen meegeven aan het college?

De VOORZITTER: Precies, volgens mij zijn we dan op dezelfde pagina, het gaat om dingen meegeven aan het college en daarover had ik een vinger van mijnheer Spijker gezien… En daarna mevrouw Kamsteeg en daarna mevrouw Ballieux.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter, voor mij geldt er nog een heel belangrijke factor, dat is de factor preventie, het vroegmelden. Ik sprak gisteren iemand die tegen de armoedegrens aanloopt, maar die schaamt zich om zich te melden met een situatie bij de gemeente omdat… Daar zit straks een heel verhaal dat, zou de persoon zich niet melden, dat fout kan gaan en dan hebben we straks een situatie die een heleboel zorg en ellende gaat kosten. Ik denk dat we in die fase de barrières al een heel eind moeten weghalen zodat mensen er makkelijker instappen. Dus eigenlijk het stukje preventie, vroegdetectie. Ik denk dat we daar heel snel en makkelijk in moeten zijn. En inderdaad, het ontschotten, snel iemand in de gaten hebben en juist doorschuiven naar de juiste plek. Dat is dan misschien weer een inconcrete operatie, maar ik hoop dat…

De VOORZITTER: Het is mij helder, mevrouw Kliphuis, wilt u hier meteen een reactie op geven? Ik had mevrouw Kamsteeg ook al een tijdje gezien met een vinger. Mevrouw Kamsteeg, namens de PvdA.

Mevrouw KAMSTEEG: Dank u wel voorzitter, dat klopt want ik wilde eigenlijk nog reageren op mevrouw Kliphuis en mevrouw Van der Meij met hun ideeën voor die visie want daar kan ik me in vinden. Ik heb dat in mijn bijdrage ook duidelijk aangegeven. Wat mevrouw Elfers zegt, klopt eigenlijk ook wel, dat dingen inderdaad door elkaar lopen. We hebben het over uitvoering en over visie. Mensbeeld is een heel mooie opdracht om in te vullen maar mijn insteek was ook 'laten we het eens met elkaar hebben', los van wat je van de inwoner verwacht, over 'wat willen we nu voor de inwoners zijn, als gemeente?' Willen we een gemeente zijn die ernaast staat, die erachter staat of ervoor staat? Dat lijkt mij veel zinvoller. En het Haarlemmermeers Model heeft als motto 'zo licht mogelijk en zwaar waar nodig'. Als we daar een andere invulling aan willen geven, moeten we dat met elkaar bespreken. Dat kan zoals Nunspeet het doet, dat zijn eigenlijk andere bewoordingen voor eenzelfde model, lijkt mij, maar ik denk inderdaad dat het daarover moet gaan.

De VOORZITTER: Ernaast, erachter of ervoor, dat was uw vraag. Misschien dat anderen daar ook op kunnen reageren, maar mevrouw Ballieux had ook haar vinger opgestoken net.

Mevrouw BALLIEUX: Ja, dan wordt er wat gezegd en dan wil je daar weer op inspelen, maar nog heel even op mevrouw Elfers. We proberen vanavond input op te halen voor een amendement voor volgende week, zodat we het raadsvoorstel met een extra strik erom naar het college kunnen sturen. Het eerste is volgens mij dat verhaal van integraal denken, dus kijkend naar de mens en wat die nodig heeft. Vanuit Nunspeet komt dan tot 'meedoen, ontwikkelen en ondersteunen', dus daar kunnen we het denk ik ook gewoon over hebben. Dat zijn gewoon bouwsteentjes voor het amendement dus dat wilde ik in ieder geval op dit moment hier nog aan toevoegen. Misschien is het een idee om te kijken of we met de bouwstenen uit Nunspeet nu iets kunnen. Ik weet niet wie het stokje nu wil overnemen? Dat doen we via de voorzitter.

De VOORZITTER: Er worden nu veel vragen aan de raad gesteld, de heer Kos zit te popelen om te antwoorden.

De heer KOS: Ja, voorzitter. Puur gericht op visie. Ik heb net driftig mee zitten schrijven toen iedereen de eerste termijn had. We kunnen ons enorm erin vinden, ook als we daar iets met elkaar van kunnen maken; doe mee als het kan, dus dat stukje Nunspeet, normaliseren vanuit de VVD, en als dat niet meer lukt, zoek een stukje ondersteuning. Dan kom ik weer terug bij wat mevrouw Van der Meij zei. En vervolgens, als je dat een beetje praktisch wilt doen, want wij zijn wel een beetje van het doen en dat probeerde ik net ook, doe dat dan vanuit een loket en vanuit de sterke probleemanalyse zoals de PvdA het zei. Volgens mij hebben we dan, in ieder geval wat Forza! betreft, en ik denk als ik de afgelopen sessies goed heb opgelet, namens meerdere partijen, een aantal pilaren waarmee de portefeuillehouder verder zou kunnen. Ik weet niet of hij ook mee heeft zitten pennen, maar wat mij betreft, zijn dat de belangrijkste dingen.

De VOORZITTER: Ik had ongeveer dezelfde dingen opgeschreven als voorzitter, maar misschien dat ik het ook verkeerd heb. Maar ik geef het graag terug, ik zag mevrouw Kliphuis net haar vinger opsteken.

Mevrouw KLIPHUIS: Dank u wel voorzitter, mijnheer Kos was mij voor want ik had ook mee zitten pennen om te kijken wat de stand van zaken is, wat ongeveer gedeeld wordt gezegd over de visie want dat was ook de insteek van mevrouw Van der Meij; hoe komen we nu tot iets waar mijnheer Sidali en het ambtelijke apparaat iets aan hebben? Dan gaat het inderdaad over 'stel die inwoner nu centraal en wat levert dat dan op?' Daar zit een aantal punten onder. We hebben het over autonomie en zelfregie, over 'wanneer neemt een overheid het nou over en wanneer niet?' Dat is de vraag 'sta je ervoor, erachter of ernaast?' Dat is een heel goede vraag en dat is ook een visiepunt waar we het over kunnen hebben. Ik heb het gehad over begrenzing. Dat is een van mijn stokpaardjes; wat valt hier wel en niet onder? Daar zit ook de normalisering in. We zijn een lerende organisatie op het punt dat mevrouw Ballieux heeft aangedragen. Ik denk dat dat een heel elementair punt is om te laten zien 'dit is het niet, maar we willen constant blijven leren'. Want een van de uitkomsten van die sessies met experts is dat we dit vaker willen doen omdat dit de manier is waarop wij ook heel veel informatie halen die ons werk als kaderstellend orgaan en als toezichthouder ontzettend verbeteren. En daarnaast is er de vraag over 'zetten we vol in op preventie of hulp en waar ligt dan die balans tussen preventie en wachten tot iemand zelf aan komt kloppen?' Hij zit een beetje bij autonomie, maar ik proef dat heel veel mensen ook daarbij denken 'bedenk daar eens een visie op'. En dan vul ik nog steeds aan met het laatste punt vanuit de VVD, dat gaat over sturing. Waar kun je als raad, als gemeente sturen in dit Sociaal Domein en waar niet?

De VOORZITTER: Dank daarvoor. Mevrouw Ballieux, GroenLinks.

Mevrouw BALLIEUX: Ik wil even het stokje overnemen. Ik had dat laatste punt, dat heb ik nu 'vinger aan de pols' genoemd, want dat zei mijnheer De Vries en dat vond ik heel mooi. Dat gaat inderdaad over monitoring met indicatoren, het inregelen. We moeten gewoon dat cirkeltje rond maken. Het sluiten van de kloof tussen de uitvoering en ons werk, zogezegd, dat is echt een maatschappelijk thema waar we juist ook als gemeente tot de decentralisatie zijn gekomen omdat men zei 'dat kunnen gemeenten veel beter want die staan veel dichter bij hun inwoners'. Dat gaan we op gemeentelijk niveau doen, dat betekent dat we moeten zorgen dat we heel goed voeling houden bij wat er gebeurt. Dat is, denk ik precies waar het eigenlijk op fout is gegaan. Daar ben ik eigenlijk misschien nog wel het meest van geschrokken in de afgelopen 1,5 jaar. Daar zit wat mij betreft ook echt een opdracht, echt ook aan onszelf: hoe gaan we dat doen? Voor een deel kun je dat met indicatoren doen, voor een deel met dialoogsessies. Ik denk ook dat we onze eigen tegenspraak veel beter moet organiseren. Misschien moet bijvoorbeeld de Participatieraad wel echt aan ons adviseren en niet langer aan het college, gewoon omdat het dan direct bij ons terechtkomt, of aan allebei. Dat is ook nog een voorstel misschien, de rol van de Participatieraad. Dat is misschien iets waar we ook nog iets over zouden willen zeggen.

De VOORZITTER: Dat zou kunnen maar ik had net nog mijnheer De Vries die wilde reageren dus die krijgt eerst het woord.

De heer DE VRIES: Dank u voorzitter, ik hoor heel veel heel goede punten langskomen. In het begin, toen ik mevrouw Kliphuis hoorde zeggen 'dat Haarlemmermeers Model, daar is ook best kritiek op', dacht ik 'we gaan toch niet het Haarlemmermeers Model inruilen voor iets totaal nieuws?' Maar ik ben er zo langzamerhand achter dat dat niet de bedoeling is. In feite komt het erop neer dat net als tot nu toe steeds is gezegd, een aantal zaken aangevuld en aangescherpt worden met nieuwe inzichten en ik denk dat dat een heel goede opzet is.

De VOORZITTER: Een aanvulling van mevrouw Kamsteeg.

Mevrouw KAMSTEEG: Ja, dank u wel, ik wilde nog even reageren op mevrouw Ballieux en de Participatieraad want zoals zij weet, en misschien nog meerdere mensen hier, heb ik daar ook in gezeten dus ik wil de handschoen graag oppakken. Ik weet niet of het de oplossing is om de Participatieraad dan aan de raad te laten adviseren. Wat ik zelf bijvoorbeeld doe is de Participatieraad regelmatig benaderen. Dan mail ik gewoon 'goh, hebben jullie ergens signalen over?' Dat zou je als raadslid natuurlijk ook uit jezelf kunnen doen, daar hoeft niet per se de advisering voor veranderd te worden.

De VOORZITTER: Ik zit even te kijken, maar ik denk dat we naar mevrouw Kliphuis gaan, dat is handiger.

Mevrouw KLIPHUIS: Dank u wel voorzitter. Dat is op zich een heel interessant punt over de Participatieraad en überhaupt hoe we onze informatie krijgen. We zien op heel veel terreinen binnen de gemeente dat dat incidentgedreven is. Dat is het incident waar een keer het water over het emmertje is gelopen. Dan gaan we pas dweilen. Ik denk dat hier een gemeenschappelijk signaal is afgegeven 'dat willen we niet in de zorg'. We willen niet wachten tot er een keer ergens iets misgaat, tot een keer die emmer is overgelopen. We zijn ook heel erg op zoek en hebben behoefte om eerder meegenomen te worden bij die signalen omdat we die niet allemaal tegelijkertijd krijgen want wij worden eigenlijk pas benaderd wanneer het emmertje overgelopen is. Dat is jammer en niet nodig voor deze kwetsbare mensen dus ik denk dat we best iets daarover kunnen opschrijven in die visie, in ons amendement, en mee kunnen geven aan het college 'dit is te belangrijk om te wachten tot er iets misgaat'. We moeten eerder sturen.

De VOORZITTER: Mevrouw Vink namens het CDA.

Mevrouw VINK: Dank u wel voorzitter, ik wilde ook nog even reageren over die Participatieraad, op wat mevrouw Kamsteeg van de PvdA zei, en wat mevrouw Ballieux aangaf 'moeten we dan als raad niet eerder geïnformeerd worden door de Participatieraad dan door het college', waarop zij zei 'we kunnen ze ook benaderen'. Maar dan denk ik 'maar als alle raadsleden zelf de Participatieraad over een onderwerp benaderen, denk ik dat ze daar ook niet op zitten te wachten'. Ik denk dat je dat dan beter centraal kunt regelen, maar dat is mijn mening.

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker, EEN Haarlemmermeer.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter, ik denk dat het heel goed zou zijn om een model van een en/en te hebben. Het college moet natuurlijk geadviseerd worden, maar waarom wij als raad ook niet? Dan hebben we allebei dezelfde stukken en kunnen we allebei dezelfde koers inzetten.

De VOORZITTER: Voor we hier een heel debat over voeren, de vraag was natuurlijk 'wat willen we meegeven'. Volgens mij hoor ik de vraag vanuit de raad 'college, vorm een visie op hoe we de Participatieraad bij de raad kunnen betrekken', maar misschien is er een aantal mensen dat zegt 'als je hiermee aankomt, hebben we echt een probleem'. Mevrouw Kliphuis.

Mevrouw KLIPHUIS: Mag ik u aanvullen voorzitter, met uw toestemming? Het gaat niet alleen over de Participatieraad, maar het gaat over onze algemene informatiepositie hierop, want de Participatieraad is maar een deel van wat wij zoeken. Maar als u dat in de samenvatting bedoelt, dan vind ik het zeer adequaat.

De VOORZITTER: Zo hoorde ik het zelf wel en ik hoop dat het college het ook zo gehoord heeft. Dat kan ik niet helemaal zien, maar dat neem ik aan. Dit college kennende, luisteren ze even goed als uw voorzitter. Mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Nee, ik ben uitgesproken.

De VOORZITTER: Zijn er dingen die de raad nog wel zou willen meegeven? Of zijn er dingen waarvan de raad nu al zegt 'die willen we juist niet terugzien in de kadernota in het vervolg'? Want dat is nu natuurlijk ook de vraag die aan de orde is. Ik kijk rond, zijn er dingen die anderen nog aan de orde willen hebben? Dan heb ik met veel genoegen dit debat mogen leiden en geef het woord aan mijnheer Heimerikx voor de volgende sessie, maar dat zal pas over een halfuur gebeuren. O, het college wil graag nog een reactie geven, daar hebben we tijd voor, dus gaat uw gang.

Wethouder SIDALI: Ik wil wel even aangeven dat ik heb mee zitten pennen en anderen ook. U heeft eigenlijk al heel veel meegegeven, dus ik ben er blij mee, meedoen, ontwikkelen, ondersteunen, autonomie, regie. Ik ben heel erg benieuwd naar het amendement met de kernwaarden die daarin zitten. Wij hebben in de begroting op dit moment voorzitter 'ondersteunen, ontwikkelen en ontplooien'. Dan weet u dat in ieder geval, en ik ben zeer benieuwd. Voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: Ik ben ook zeer benieuwd, maar ik kan wel met enig genoegen vaststellen dat we deze nota ter stemming kunnen doorgeleiden en dan mag ik nu met de hamer staan. Ik sluit deze vergadering.